

Informatiedocument voor subsidie-ontvangers

versie juni 2025

A. Kader

Dit document is als naslagdocument bedoeld voor subsidie-ontvangers (rechtspersonen, natuurlijke personen of samenwerkingsverbanden) aan wie één of meerdere subsidies zijn verleend door of namens Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Zuid-Holland. Het document biedt een algemene toelichting op de van toepassing zijnde regelgeving en attendeert de lezer op algemene verplichtingen en aandachtspunten. Echter, het document is nadrukkelijk niet bedoeld om de regelgeving en de beschikking(en) te vervangen. Wij wijzen er dan ook met klem op dat je de regels die op jouw aanvraag van toepassing zijn, en de subsidiebeschikking(en) inclusief bijlagen, altijd goed moet lezen. Eventuele meegezonden bijlagen vormen een onlosmakelijk onderdeel van een beschikking.

- **Informatie over subsidies is te vinden op onze website:**

<https://www.zuid-holland.nl/online-regelen/subsidies/>

- **Een vraag, wijziging/melding, voortgangsverslag en verzoek tot vaststelling kun je indienen via het inloggen in het Subsidieportaal via deze link:**

<https://subsidieportaal.zuid-holland.nl>

Bij eventuele vragen kun je ook contact opnemen met onze medewerker, waarvan de contactgegevens in de brief of beschikking staan vermeld. Of je kunt ons bij vragen bereiken via het algemene mailadres: subsidies@pzh.nl. We vragen je om hierbij altijd het **kenmerk** (nummer) van de subsidie te vermelden.

Dit document geldt voor subsidieaanvragen die zijn ontvangen **vanaf 1 januari 2025**.¹

Wet- en regelgeving

Op alle subsidies die door of namens GS worden verstrekt, is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Tevens is onze Algemene subsidieverordening Zuid-Holland (Asv) van toepassing op de subsidieverstrekking, met uitzondering van subsidies waarvoor Provinciale Staten (PS) in een afzonderlijke subsidieverordening een uitputtende regeling hebben getroffen. Echter, dat laatste betreft een zeer zeldzame situatie.

Nieuwe Asv, beleidsregel en accountantsprotocol

Met ingang van **1 januari 2025** zijn onze nieuwe *Algemene subsidieverordening Zuid-Holland* (Asv), het nieuwe *Algemeen accountantsprotocol subsidies Zuid-Holland* en onze nieuwe *Beleidsregel toezicht en handhaving subsidieverstrekking Zuid-Holland* (Beleidsregel T&H) in werking getreden. De nieuwe Asv is in beginsel van toepassing op nieuwe subsidieaanvragen die vanaf 1 januari 2025 zijn ingediend. Hierop bestaan wel enkele tijdelijke uitzonderingen. De (oude) Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 (Asv 2013) en de (oude) Beleidsregel ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking (Beleidsregel M&O), blijven ook van toepassing op subsidies die voor 1 januari 2025 zijn ingediend. **Zie de toelichting over de toepassing van genoemde nieuwe regelgeving op onze website.**

¹ Wij wijzen erop dat, indien je subsidie-ontvanger bent onder de Uitvoeringsregeling Brede Doeluitkering verkeer en vervoer 2013 (BDU 2013), de artikelen uit de Asv niet van toepassing zijn, maar de soortgelijke bepalingen uit de BDU 2013.

De Asv is – kortgezegd – een kaderverordening waarin wij onze belangrijkste ‘spelregels’ aangaande het verstrekken van subsidies hebben opgenomen. Als het gaat om subsidieverstrekking aan een ‘onderneming’, zijn naast de Awb en Asv, ook de Europese staatssteunregels hierop van toepassing.

Let op: Het begrip ‘onderneming’ in het Europees recht moet ruim worden opgevat. Centraal staat de vraag of er sprake is van een ‘economische activiteit’. De rechtsvorm, wijze van financiering of de vraag of er sprake is van concurrentie is hierbij niet van belang. In bepaalde gevallen vallen ook overheden en non-profitorganisaties onder de definitie.

Grondslag subsidieverstrekking

De **hoofdregel** is dat de subsidieverstrekking moet zijn gebaseerd op een wettelijk voorschrift. Dit betekent dat wij, in aanvulling op de procedurele bepalingen van de Asv, nog nadere regels vaststellen (subsidieregeling en eventueel een openstellingsbesluit en/of een (deel)plafondbesluit) op grond waarvan de subsidie wordt verstrekt. Als wij een subsidie op grond van dergelijke nadere regels aan jou verstrekken, is ook deze regelgeving op de subsidieverstrekking van toepassing. In sommige gevallen kan in nadere regels worden afgeweken van onze Asv.

Voor het verstrekken van begrotingssubsidies (begroting-boekjaarsubsidies en begroting-projectsubsidies) en incidentele subsidies gelden de bepalingen en procedureregels van de Awb en Asv en zijn dus geen nadere regels (lees: subsidieregeling met eventueel een openstellingsbesluit en/of een (deel)plafondbesluit) nodig. Dergelijke ‘buitenwettelijke subsidies’ vormen een **uitzondering** op de genoemde hoofdregel.

In de gevallen die beschreven zijn in artikel 7.1 van de Asv kan worden afgeweken van onze Asv. Afwijking van de bepalingen uit de Asv kan ook noodzakelijk zijn vanwege ‘hogere’ **nationale of Europese regelgeving**.

- ➔ **In de verleningsbeschikking vermelden wij de relevante wet- en regelgeving die op de subsidieverstrekking van toepassing zijn.**

Het is in dit verband ook van belang om te weten dat wij kosten, voor activiteiten die in strijd met geldende wet- en regelgeving worden uitgevoerd, niet kunnen subsidiëren. Het gaat hierbij niet alleen om strijdigheid met onze regelgeving, maar ook strijdigheid met ‘hogere’ nationale of Europese regelgeving. Je moet ervoor zorgen dat de activiteiten **in overeenstemming met wet- en regelgeving worden uitgevoerd**. Hieronder valt bijvoorbeeld ook dat je beschikt over alle benodigde vergunningen of ontheffingen, voordat de activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Dit moet je desgevraagd kunnen aantonen.

Uniform subsidiekader

De ‘Aanwijzingen voor subsidieverstrekking’ vormen een kader voor het uniformeren en vereenvoudigen van de regels voor de uitvoering en de verantwoording van alle rijkssubsidies. Deze ministeriële regeling wordt ook wel het ‘uniform of rijksbreed subsidiekader’ (USK) genoemd. De provincie Zuid-Holland heeft de uitgangspunten van het USK grotendeels overgenomen en in de regelgeving op het gebied van subsidieverstrekking verwerkt.

Het USK gaat uit van proportionaliteit tussen het subsidiebedrag en de administratieve lasten. Hoe lager het subsidiebedrag, des te lager zijn de eisen die aan de verantwoording worden gesteld. Hieraan is invulling gegeven door het opnemen van drie standaard uitvoerings- en verantwoordingsarrangementen, waarvan de toepassing wordt bepaald door de hoogte van het subsidiebedrag. **Zie bijlage 1 voor een schematische weergave van onze drie arrangementen op hoofdlijnen.**

Het werken met deze drie arrangementen houdt in dat er bij kleinere subsidiebedragen vertrouwen vooraf wordt gegeven, met steekproefsgewijze controle achteraf.

Subsidies van **minder dan € 25.000,00** worden eerst verleend en vervolgens door ons ambtshalve (zonder dat je een zelf een verzoek tot vaststelling hoeft in te dienen) worden vastgesteld. In uitzonderingsgevallen worden deze subsidies direct vastgesteld.

Voor subsidies **vanaf € 25.000,00 tot € 125.000,00** geldt in veel gevallen een beperkte verantwoordingsplicht, dat wil zeggen dat je ter verantwoording in principe alleen een inhoudelijk verslag en beknopt financieel verslag (vergelijking met de begroting) – zonder verklaring van accountant – moet aanleveren.

Bij subsidies **vanaf € 125.000,00** geldt in veel gevallen dat je ter verantwoording een inhoudelijk verslag en een financieel verslag voorzien van een accountantsproduct moet aanleveren. Het gaat hierbij om een controleverklaring van een accountant en geen ander accountantsproduct, tenzij wij hiervan in nadere regels hebben afgeweken en vragen om een ander accountantsproduct of andere specifieke gegevens en stukken waarmee de rechtmatigheid van het financieel verslag kan worden vastgesteld. [Zie verder het Algemeen accountantsprotocol subsidies Zuid-Holland.](#)

- ➔ **Wat voor jou geldt, is aangegeven in de subsidiebeschikking (inclusief bijlagen).** Dit kan iets anders zijn dan hiervoor is genoemd. Op grond van 'hogere' nationale of Europese regelgeving kan het bijvoorbeeld verplicht zijn dat je ook kleinere subsidiebedragen volledig inhoudelijk en financieel aan ons moet verantwoorden. De genoemde verantwoordingssystematiek met drie arrangementen is dan niet van toepassing.

B. Verplichtingen van de subsidie-ontvanger tijdens de uitvoering van de subsidiabele activiteiten

Je hebt als subsidie-ontvanger zijnde een aantal **algemene verplichtingen** die in de Asv zijn beschreven. Daarnaast kunnen in de verleningsbeschikking en de eventuele subsidieregeling en/of het openstellingsbesluit bepaalde **nadere verplichtingen** zijn opgenomen. Dit uiteraard binnen de grenzen die de Awb hieraan stelt. Het opleggen van bepaalde verplichtingen kan ook zijn voorgeschreven vanuit 'hogere' nationale of Europese regelgeving. De mogelijkheden tot het opleggen van subsidieverplichtingen die in de artikelen 4:37 t/m 4:39 van de Awb staan genoemd, hebben wij grotendeels verwerkt in onze subsidieregeling (Asv en nadere regels). In de Asv betreft dit de artikelen 3.1 tot en met 3.6.

Enkele verplichtingen vloeien rechtstreeks voort uit de Awb (bijvoorbeeld artikel 4:45 Awb). Als er sprake is van boekjaarsubsidie van € 125.000,00 of hoger, zal in veel gevallen afdeling 4.2.8 van de Awb van toepassing zijn. In genoemde afdeling staan ook enkele rechtstreekse verplichtingen opgenomen (bijvoorbeeld artikelen 4:69 en 4:70 Awb). Echter, de meeste verplichtingen moeten worden neergelegd hetzij in een wettelijk voorschrift (de algemene verplichtingen in de Asv en nadere verplichtingen in een subsidieregeling en/of openstellingsbesluit), hetzij in voorschriften verbonden aan de beschikking tot subsidieverlening. Indien wij daartoe aanleiding zien, kunnen wij in de subsidiebeschikking ook rechtstreeks verplichtingen uit **artikel 4:37 Awb** opleggen, ongeacht of die verplichtingen in onze subsidieregeling zijn geregeld. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om verplichtingen met betrekking tot het aanleveren van extra gegevens en bescheiden, de te verzekeren risico's, het stellen van zekerheid voor verleende voorschotten en het beperken of wegnemen van nadelige gevolgen van de subsidie voor derden.

We kunnen je ook, in de zin van **artikel 4:38 Awb**, andere verplichtingen opleggen die strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie. De verplichtingen moeten dan zijn opgenomen in een wettelijk voorschrift of in het wettelijk voorschrift moet zijn bepaald dat de verplichtingen kunnen worden opgenomen in de subsidieverleningsbeschikking. In het geval van een buitenwettelijke subsidie (begroting-boekjaarsubsidies, begroting-projectsubsidies en incidentele subsidies) kunnen we dergelijke verplichtingen rechtstreeks opnemen in de verleningsbeschikking. Het moet daarbij gaan om verplichtingen die redelijkerwijs noodzakelijk en geschikt zijn om het met de subsidie nagestreefde doel te verwezenlijken.

Verder biedt **artikel 4:39 Awb** nog een beperkte mogelijkheid om zogeheten 'niet-doelgebonden' verplichtingen op te leggen. Op grond van artikel 3.6 Asv hebben wij de bevoegdheid om in nadere regels dergelijke verplichtingen op te leggen. Het gaat dan om verplichtingen ter bevordering van duurzaamheid, diversiteit en inclusiviteit en de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Dergelijke verplichtingen kunnen alleen gaan over de wijze waarop of de middelen waarmee de activiteiten worden verricht. Er mag geen sprake zijn van een 'te ver verwijderd verband' tussen de activiteit en de verplichting.

- ➔ **In de verleningsbeschikking staan alle (algemene en nadere) verplichtingen waaraan je moet voldoen concreet omschreven.**

Wij wijzen je erop dat ook in het geval er een derde (intermediair) is ingeschakeld om de aanvraag en afhandeling van de subsidie te verzorgen, je als subsidie-ontvanger **zelf verantwoordelijk** blijft voor het voldoen aan alle subsidieverplichtingen. Het is uiteindelijk ook alleen aan ons om te bepalen of je hebt voldaan aan de subsidieverplichtingen (en niet een derde partij, zoals bijvoorbeeld een accountant).

In het navolgende zetten wij de belangrijkste algemene verplichtingen voor je op een rij.

Uitvoeren activiteiten overeenkomstig aanvraag en verlening

Op grond van artikel 3.1, eerste lid, onder a, Asv ben je verplicht om de activiteiten conform de aanvraag en de daarbij behorende bijlagen uit te voeren. Dit uiteraard met inachtneming van eventuele opmerkingen in de verleningsbeschikking en alle subsidieverplichtingen.

Het is subsidie-ontvangers in ieder geval niet toegestaan om naar eigen inzicht zelf over te gaan tot wijziging van de gesubsidieerde activiteiten of de wijze waarop de gesubsidieerde activiteiten worden verricht. Immers, op basis van jouw informatie bij de aanvraag hebben wij de subsidie aan je verstrekt. Daarnaast bestaat het risico dat bepaalde activiteiten of kosten niet-subsidiabel zijn onder de desbetreffende regelgeving of anderszinds niet zijn toegestaan.

Als je de activiteiten in overeenstemming met de aanvraag en verleningsbeschikking hebt uitgevoerd, zullen wij in beginsel de subsidie ook overeenkomstig de verleningsbeschikking vaststellen. Als blijkt dat de totale subsidiabele kosten hoger zijn uitgevallen dan verwacht, zullen wij de subsidie in ieder geval **nooit op een hoger bedrag** vaststellen dan het maximale subsidiebedrag dat in de verleningsbeschikking staat vermeld.

Melden van wijziging (meldingsplicht)

Het komt regelmatig voor – zeker bij meerjarige subsidies – dat gedurende de uitvoering van de activiteiten, de zaken anders lopen dan in de subsidiebeschikking en de informatie bij de subsidieaanvraag is vastgelegd. Op grond van artikel 3.2 Asv ben je verplicht om wijzigingen in de situatie omtrent de subsidie aan ons te melden. Het bewust of onbewust niet, of niet tijdig, melden van wijzigingen kan **nadelige gevolgen** hebben voor de hoogte van het subsidiebedrag.

Welke wijzigingen in de situatie omtrent de subsidie moet je aan ons melden? Onder wijziging in de situatie wordt in ieder geval verstaan:

1. Het niet, niet tijdig of niet geheel verrichten van de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt;
2. Het niet, niet tijdig of niet geheel voldoen aan verplichtingen die verbonden zijn aan de subsidie;
3. Wijzigingen van 10% of meer, of € 10.000,00 of meer, in de begrote kosten of opbrengsten, bij subsidies vanaf € 25.000,00;
4. Besluiten of procedures die gericht zijn op de beëindiging van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend of ontbinding van de rechtspersoon aan wie subsidie is verleend;
5. Wijziging van de statuten, voor zover deze gaat over de vorm en het doel van de rechtspersoon of de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur.

Wij beoordelen of de melding aanleiding geeft om de verstrekte subsidie aan te passen. Je ontvangt van ons dan een **wijzigingsbesluit**. Als je twijfelt of je een bepaalde situatie moet melden, adviseren wij om hierover contact met ons op te nemen. In het geval de melding niet relevant is voor de subsidieverstrekking, dan zullen wij je laten weten dat we de melding voor kennisgeving hebben aangenomen. In het geval dat een verzoek tot wijziging niet kan worden ingewilligd, dan moet je de activiteiten uitvoeren zoals eerder was aangegeven. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan kan de subsidie als gevolg hiervan lager uitvallen.

Belangrijke aandachtspunten meldingsplicht:

- Meld wijzigingen **direct** wanneer de wijziging plaatsvindt. In elk geval binnen de (subsidiabele) periode, dus voor de einddatum van de activiteiten. Wij adviseren om wijzigingen, als dit mogelijk is, vooraf te aan te vragen. Het achteraf melden van wijzigingen is voor jouw eigen risico. Het is denkbaar dat een bepaalde gevraagde wijziging niet is toegestaan en dat dit consequenties kan hebben voor de hoogte van het maximale subsidiebedrag.
- Meld wijzigingen altijd **schriftelijk** bij de provincie onder vermelding van het nummer of kenmerk van de subsidieaanvraag. Hiervoor kan – bij voorkeur – gebruik worden gemaakt van de digitale wijzigingsopties via het Subsidieportaal. **Voor het geval je (tijdelijk) geen toegang hebt tot het Subsidieportaal, kun je ook een PDF-versie van het meldingsformulier op onze website downloaden en per post aan ons toezenden.** Het is niet toegestaan om meldingen per mailbericht in te dienen.

In het navolgende wordt de omvang van de meldingsplicht verder toegelicht. De genoemde voorbeelden van situaties, die je moet melden, zijn **niet limitatief** bedoeld. Het spreekt verder voor zich dat je ook andere relevante informatie, zoals een adreswijziging, wijziging van contactgegevens of wijziging van een rekeningnummer aan ons doorgeeft. Zorg dat je relevante wijzigingen voor bijvoorbeeld het Handelsregister en de Basisregistratie Personen ook direct doorgeeft aan de bevoegde instanties.

1. Wijzigingen aangaande activiteiten

Het gaat hierbij om wijzigingen die betrekking hebben op het niet, niet tijdig of niet geheel verrichten van de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt. Onder deze categorie vallen diverse omstandigheden aangaande de activiteiten en beoogde resultaten die moeten worden gemeld. Het kan bijvoorbeeld gaan om de volgende situaties:

- Het blijkt in het geheel niet mogelijk om de activiteiten uit te voeren (niet gestart met activiteiten);
- Het blijkt niet mogelijk om alle activiteiten uit te voeren (gedeeltelijke uitvoering);
- Je wilt activiteiten op een andere wijze uitvoeren (hieronder vallen ook wijzigingen in de subsidiabele kosten);
- Je wilt (geheel of gedeeltelijk) andere activiteiten uitvoeren (wijziging in de resultaten);
- Het blijkt niet mogelijk om de activiteiten binnen de periode uit te voeren (vertraging in de uitvoering);
- Je wilt de subsidie overdragen aan een andere partij (hieronder vallen ook situaties zoals fusies en overnames en veranderingen in rechtsvorm);

Het (voortijdig) beëindigen van de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt of het ontbinden van de rechtspersoon hebben wij expliciet als onderdeel van de meldingsplicht opgenomen. Zie hierover punt 4.

Vertraging in de looptijd van de subsidiabele activiteiten

De subsidiabele activiteiten moeten worden gerealiseerd binnen de periode die in de verleningsbeschikking staat vermeld. In de meeste gevallen zal deze periode overeenkomen met de informatie die je zelf bij de subsidieaanvraag hebt opgegeven. Wanneer dit niet binnen die periode lukt, zal de subsidie (deels) lager worden vastgesteld. Een reeds uitbetaald voorschotbedrag zal dan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd. Kosten die **buiten de subsidiabele periode** zijn gemaakt, zijn niet-subsidiabel.

Zodra je verwacht dat de activiteiten niet meer tijdig binnen de looptijd kunnen worden uitgevoerd, moet je dat aan ons melden. Het kan daarbij mogelijk zijn ons te verzoeken om de periode waarbinnen de activiteiten moeten worden uitgevoerd te wijzigen.

Let op: Wij kunnen niet elk verzoek tot verlenging van de subsidiabele periode inwilligen. Als wij de subsidie op grondslag van nadere regels (subsidieregeling en/of openstellingbesluit) aan je hebben verstrekt, kan deze regelgeving een **maximale periode** bevatten waarbinnen de activiteiten moeten zijn uitgevoerd. Dit staat los van de door jou aangegeven periode in de aanvraag. Het tijdvak dat in de regelgeving is opgenomen, is een harde eindtermijn voor de realisatie van de subsidiabele activiteiten, die moet worden gehandhaafd. Wij kunnen een verzoek tot verlenging van de looptijd ook weigeren als het aannemelijk is dat de activiteiten niet zullen plaatsvinden of als veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten zich verzetten tegen voortzetting.

Wijzigingen in activiteiten, resultaten, kosten

Zoals aangegeven moet je de activiteiten uitvoeren in overeenstemming met jouw aanvraag en de verleningsbeschikking. In veel gevallen heb je daarbij bepaalde resultaten als uitkomst van de subsidiabele activiteiten genoemd. Wanneer het uitvoeren van de activiteiten niet (of deels niet) lukt of de beoogde resultaten anders uitvallen, zal de subsidie (deels) lager worden vastgesteld. Een reeds uitbetaald voorschotbedrag zal dan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd.

Zodra wijzigingen in de activiteiten, beoogde resultaten en/of kosten duidelijk worden, moet je dat aan ons melden. Als er slechts sprake is van onderlinge verschuivingen in de begroting (bepaalde kostenposten vallen lager of hoger uit dan ingeschat, of er verandert iets in de dekking van de kosten) geldt hetgeen onder 'aanmerkelijke verschillen begroting' is vermeld. Als bijvoorbeeld een bepaalde kostenpost van € 100.000,00 in de oorspronkelijke begroting slechts € 100,00 lager of hoger uitvalt, hoef je dat niet te melden (= geen aanmerkelijk verschil).

Let op: Niet elk verzoek tot wijziging van de activiteiten, resultaten en/of kosten kan worden ingewilligd. Het is mogelijk dat bepaalde activiteiten en/of kosten **niet-subsidiabel** zijn, of tot een maximumbedrag subsidiabel zijn, op grond van onze subsidieregelgeving. Als de subsidies via een **tendersysteem** zijn verdeeld, kan een ingrijpende (wezenlijke) wijziging van de resultaten ertoe leiden dat elke aanspraak op subsidie komt te vervallen. Dit betekent dat wij de subsidie kunnen intrekken. Immers, bij een tendersubsidie is jouw subsidieaanvraag beoordeeld en gerangschikt op basis van de beschreven resultaten. Kortom, er zal worden gekeken of jouw wijziging invloed heeft op de rangschikking (behoud je voldoende punten) en of je nog steeds het minimum aantal punten behaalt om voor subsidie in aanmerking te komen.

Wijzigingen aangaande begunstigde

Er zijn situaties denkbaar waarbij je ons verzoekt om de tenaamstelling van de subsidie te wijzigen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een splitsing, fusie of overname, een gewijzigde rechtsvorm van de onderneming of andere redenen voor overdracht/overgang van de subsidie. Als wij de subsidie aan een samenwerkingsverband hebben verstrekt, valt ook een wijziging van de samenstelling van het samenwerkingsverband hieronder.

Let op: Het is niet in alle gevallen mogelijk om een subsidie over te dragen aan een andere partij of de samenstelling van een samenwerkingsverband te wijzigen. Of wij met een dergelijke wijziging kunnen instemmen, zal afhangen van de omstandigheden van het geval. Als bijvoorbeeld de aard van de subsidie zich daartegen verzet, zullen wij het verzoek moeten weigeren.

2. Wijzigingen aangaande verplichtingen

Zoals gezegd staan in de verleningsbeschikking alle (algemene en specifieke) verplichtingen waaraan je moet voldoen concreet omschreven. Als het niet lukt om tijdig, geheel of gedeeltelijk aan alle verplichtingen te voldoen moet je dat direct aan ons melden. Wanneer je niet aan de verplichting kunt voldoen, kan de subsidie (deels) lager worden vastgesteld. Een reeds uitbetaald voorschotbedrag kan dan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd. Of dit nodig is, hangt af van de aard van de verplichting. Als je bijvoorbeeld geen verzoek tot vaststelling hebt ingediend, zullen wij – na een geboden herstelmogelijkheid – de subsidie ambtshalve moeten vaststellen op basis van de bij ons aanwezige informatie. Een ambtshalve vaststelling leidt dan meestal tot een vaststelling op nihil.

Het kan bijvoorbeeld gaan om de volgende situaties:

- Je kunt niet binnen de verplichte termijn een voortgangsverslag indienen;
- Je kunt niet binnen de verplichte termijn een verzoek tot vaststelling indienen;
- Je kunt bepaalde informatie die nodig is voor het verstrekken van een voorschot of het vaststellen van de subsidie niet of niet tijdig aanleveren;
- Je kunt niet (meer) voldoen aan de instandhoudingsverplichting;
- Je kunt niet voldoen aan een andere specifieke verplichting uit de verleningsbeschikking.

Zodra je verwacht niet aan een subsidieverplichting te kunnen voldoen, moet je dit aan ons melden. Wij verzoeken je om in de melding aan te geven wanneer en op welke wijze je **wel** kunt voldoen aan de verplichtingen. Als de

regelgeving daartoe de ruimte biedt (niet altijd mogelijk), zullen wij je een herstelmogelijkheid (meer tijd) kunnen bieden om alsnog binnen een redelijke termijn aan de verplichting(en) te kunnen voldoen.

3. Aanmerkelijke verschillen begroting

Als er aanmerkelijke verschillen ontstaan of dreigen te ontstaan, namelijk als er sprake is van wijzigingen van **10% of meer, of € 10.000,00 of meer**, in de begrote kosten of opbrengsten bij subsidies **vanaf € 25.000,00**, dan moet daarvan direct mededeling worden gedaan aan ons onder vermelding van de oorzaak van de verschillen. Die verschillen kunnen leiden tot opschorting van de uitbetaling van voorschotten (voorschottermijnen) en in uitzonderlijke gevallen tot terugvordering van betaalde voorschotten en/of intrekking van de subsidie, dan wel een gewijzigde subsidievaststelling. Het niet direct melden kan in deze gevallen ook leiden tot het opleggen van een korting (administratieve sanctie) bij de subsidievaststelling. Er is immers subsidiegeld voor jou beschikbaar gehouden dat wij mogelijk anderszins aan andere projecten hadden kunnen verstrekken, waardoor meer van het door de provincie gewenste beleid gerealiseerd had kunnen worden.

Let op: Deze verplichting geldt alleen voor subsidies vanaf € 25.000,00 en het moet gaan om een aanmerkelijk verschil (wijziging van 10% of meer, of € 10.000,00 of meer).

4. Beëindiging activiteiten en ontbinding rechtspersoon

Het kan gebeuren dat je, als gevolg van bepaalde omstandigheden, de activiteiten waarvoor subsidie is verstrekt (voortijdig) moet beëindigen en dat het ook niet mogelijk is om de activiteiten op een later tijdstip of op een gewijzigde manier uit te voeren (bijvoorbeeld sprake van faillissement of surseance van betaling). Dergelijke omstandigheden moet je direct aan ons melden.

Ook een eventuele (voorgenomen) ontbinding van de rechtspersoon moet je **direct** aan ons melden. Wij wijzen erop dat je altijd eerst alle subsidiabele activiteiten moet uitvoeren, de verantwoording van de subsidie ter vaststelling moet indienen en de subsidie financieel met ons moet afwikkelen, alvorens een rechtspersoon te ontbinden.

Wanneer het uitvoeren van de activiteiten niet (of deels niet) lukt of de beoogde resultaten anders uitvallen, zal de subsidie (deels) lager worden vastgesteld. Een reeds uitbetaald voorschotbedrag zal dan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd. In dit verband wijzen wij ook op artikel 3.5 Asv en artikel 4:41 Awb. Op grond van artikel 3.5 Asv geldt, in de gevallen zoals genoemd in artikel 4:41 Awb, een vergoedingsplicht als het verstrekken van de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming. In dat geval ontvang je van ons een beschikking waarin wij de hoogte van de vergoeding vaststellen die je aan ons moet betalen.

5. Wijziging statuten rechtspersoon

Als je een rechtspersoon bent, moet je in sommige gevallen ook een wijziging van de statuten aan ons melden. Het gaat dan om een naamswijziging (ook in het geval van fusie, splitsing, overname of verandering rechtsvorm), een wijziging van de doelomschrijving en een wijziging van de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur.

Administratie

In veel gevallen ben je verplicht tot het bijhouden van een administratie van aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten, en het afleggen van rekening en verantwoording omtrent de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten. Als er sprake is van een subsidie **lager dan € 25.000,00**, die wij ambtshalve vaststellen of direct vaststellen, kan dit anders zijn.

Op grond van artikel 3.4 Asv ben je verplicht om de administratie (met betrekking tot de aan de subsidiabele activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten) op zo'n manier in te richten, dat hiermee op elk moment een goed inzicht bestaat over alle inkomsten en uitgaven die met de subsidiabele activiteiten samenhangen. Dat betekent dat de administratie, op ieder moment gedurende de activiteiten, **inzichtelijk, controleerbaar en navolgbaar** is en dat de administratie ook inzicht geeft in de onderbouwing van eventuele berekeningen. In beginsel moet je de administratie ten minste **vijf jaar na subsidievaststelling** bewaren, tenzij een andere termijn is aangegeven.

Enkele algemene tips voor het inrichten van administratie:

- Zorg dat documenten aantoonbaar betrekking hebben op de subsidiabele activiteiten (vermeld hierop bijvoorbeeld een projectcode of projectnaam).
- Zorg voor een duidelijke scheiding in de administratie tussen gesubsidieerde en overige activiteiten.
- Zorg dat duidelijk is waar documenten betrekking op hebben. Bij een factuur moet bijvoorbeeld duidelijk zijn wat, wanneer en voor welk bedrag er precies is geleverd. Vraag, indien mogelijk, bij een leverancier om een gespecificeerde factuur.
- Zorg voor een duidelijke urenadministratie als wij ook de inzet van bepaalde interne uren (geen kosten derden) subsidiëren. Uit de urenadministratie moet blijken wie de uren heeft gemaakt, hoeveel uren er zijn besteed, welke werkzaamheden er zijn verricht en wanneer werkzaamheden zijn verricht. Ook moet blijken dat de uren telkens binnen een redelijke termijn door een daartoe bevoegde persoon zijn geautoriseerd/ondertekend.

Als je ter verantwoording bij vaststelling ook een verklaring van een accountant bij ons moet indienen, adviseren wij je om bij de start van de activiteiten alvast te overleggen met jouw accountant over het inrichten van een goede administratie. Dit om te voorkomen dat jouw accountant uiteindelijk geen goedkeurende verklaring kan afgeven over (een deel van) de uitgaven en inkomsten. Wij ervaren dat accountants met enige regelmaat tekortkomingen in – met name – urenadministraties constateren.

Let op: In de meeste gevallen hoeft je **niet** de volledige administratie ter verantwoording bij ons in te dienen, maar dit kan anders zijn als gevolg van hogere nationale of Europese regelgeving. Bij subsidies **vanaf € 25.000,00 tot € 125.000,00** vragen wij meestal om ter verantwoording een inhoudelijk verslag en een beknopt financieel verslag aan te leveren. In het kader van een steekproef kunnen wij wel de gegevens opvragen die ten grondslag hebben gelegen aan het beknopt financieel verslag. Bij subsidies **vanaf € 125.000,00** vragen wij meestal om een inhoudelijk verslag en een financieel verslag dat is voorzien van een verklaring van een accountant. In het geval je een (geheel of gedeeltelijk) niet-goedkeurende verklaring van een accountant hebt ingediend, bestaat wel de mogelijkheid dat wij je verzoeken om de administratie aan te leveren. Ook in het geval van een controle moet je ons volledig inzicht geven in de administratie.

- ➔ **In de verleningsbeschikking staat vermeld of je een administratie moet bijhouden. En in het verlengde hiervan staat aangegeven op welk wijze je bij vaststelling verantwoording moet afleggen.** In beginsel moet je de administratie vijf jaar na vaststelling bewaren, tenzij in de vaststellingsbeschikking een andere termijn is aangegeven.

Indienen voortgangsverslag

Bij subsidies **vanaf € 25.000,00** hebben wij de mogelijkheid, als de periode van uitvoering van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verstrekt meer dan twaalf maanden bedraagt, om je te verplichten tot het indienen van een tussentijds voortgangsverslag. Je moet dan **eenmaal per twaalf maanden** een voortgangsverslag indienen. Als daar aanleiding voor is, kunnen wij je ook verplichten om **vaker** dan eenmaal per twaalf maanden een voortgangsverslag in te dienen.

In een voortgangsverslag wordt **in ieder geval** verantwoording afgelegd over de uitvoering van de activiteiten in de **afgelopen periode** en de verwachtingen over de uitvoering van de activiteiten voor de **komende periode**. Hierbij geef je ook een toelichting op eventuele verschillen die ten opzichte van de oorspronkelijke (inhoudelijke en financiële) planning zijn ontstaan. Het voortgangsverslag is verder in principe vormvrij. Het toevoegen van fotomateriaal kan raadzaam zijn. **Om je behulpzaam te zijn, hebben wij op onze website een invulbaar format van een voortgangsverslag geplaatst.**

Bij subsidies **vanaf € 125.000,00** kunnen wij bepalen dat de bevoorschotting afhankelijk wordt gesteld van het indienen en de inhoud van een voortgangsverslag. Dit om te bevorderen dat bevoorschotting en daadwerkelijke uitgaven niet teveel van elkaar afwijken.

- ➔ **In de verleningsbeschikking staat vermeld of en met welke regelmaat je verplicht bent om een voortgangsverslag in te dienen.** Bij een subsidie minder dan € 25.000,00 wordt de verplichting tot het indienen van een voortgangsverslag niet opgelegd.

Publiciteit

Wij vragen je om in publicitaire uitingen te vermelden dat de gesubsidieerde activiteit mede mogelijk is gemaakt met steun van de provincie Zuid-Holland. Dit is geen verplichting, maar wij stellen dit zeer op prijs. **Op onze website kun je het logo van de provincie Zuid-Holland downloaden:**
<https://wapenfeiten.zuid-holland.nl/>

Bij subsidies die met Europese cofinanciering worden verstrekt, kunnen verplichtingen gelden omtrent voorlichting en publiciteit. Als dat het geval is, wordt je in de verleningsbeschikking (inclusief bijlagen) daarover geïnformeerd.

Verplichtingen bij boekjaarsubsidie

Een boekjaarsubsidie wordt verstrekt voor een vast tijdvak (één of meerdere boekjaren) en heeft betrekking op de bekostiging van structurele activiteiten van de subsidie-ontvanger. Het gaat dan niet om een eenmalige activiteit, maar om voortdurende activiteiten, namelijk de instandhouding van een instelling als zodanig. Een boekjaarsubsidie wordt om die reden ook wel exploitatiesubsidie of instellingssubsidie genoemd. De instellingen die een boekjaarsubsidie kunnen aanvragen, zijn veelal met naam en het maximale subsidiebedrag opgenomen in de begroting van de provincie.

Afdeling 4.2.8 Awb

In beginsel hebben wij in artikel 5.1 Asv afdeling 4.2.8 Awb van toepassing verklaard op per boekjaar verstrekte subsidies **vanaf € 125.000,00**, tenzij wij anders bepalen. Dit betekent overigens nog niet dat hiermee artikel 4:71 en 4:72 Awb automatisch ook van toepassing zijn. Deze twee artikelen uit afdeling 4.2.8 zijn alleen (geheel of deels) van toepassing als dat in onze regelgeving of de verleningsbeschikking staat vermeld.

Bij toepassing van afdeling 4.2.8 zijn er twee systemen mogelijk: een jaarlijkse cyclus van verleningen en vaststellingen (telkens een verleningsbeschikking gevolg door een vaststellingsbeschikking) of een meerjarige verlening en jaarlijkse deelvaststellingen (één verleningsbeschikking en meerdere vaststellingsbeschikkingen).

Bij een meerjarige verlening (meerdere boekjaren) wordt, op grond van artikel 4:67 Awb, de verplichting opgelegd om periodiek **gegevens** te verstrekken ten behoeve van de vaststelling. In de verleningsbeschikking staat dan aangegeven welke gegevens moeten worden aangeleverd en wanneer de gegevens aan ons moeten worden verstrekt. Op basis daarvan kan de subsidie tussentijds dan **ambtshalve** worden vastgesteld, zodat een aparte aanvraag tot vaststelling niet nodig is: het zogenaamde 'mutatiesysteem'. Dit mutatiesysteem is mogelijk als de subsidie aan de hand van een beperkt aantal gegevens kan worden vastgesteld.

Als toepassing van afdeling 4.2.8 Awb niet doelmatig is, kunnen wij op grond van het eerste lid een uitzondering maken en afdeling 4.2.8 (of onderdelen hiervan) **niet van toepassing verklaren**. Bijvoorbeeld in het geval het niet de bedoeling is om, bij een meerjarige verlening, de subsidie na ieder boekjaar vast te stellen (via jaarlijkse deelvaststellingen). In de praktijk werken wij voornamelijk met jaarlijkse cycli van verleningen en vaststellingen en slechts in uitzonderingsgevallen met een meerjarige verlening van een boekjaarsubsidie. Op dit moment is het technisch niet mogelijk om bij een meerjarige verlening de boekjaarsubsidie telkens tussentijds vast te stellen (jaarlijkse deelvaststellingen).

- ➔ **In de verleningsbeschikking staat aangegeven in hoeverre afdeling 4.2.8 van toepassing is.** Bij een meerjarige boekjaarsubsidie staat in de verleningsbeschikking aangegeven of de subsidie jaarlijks (via deelvaststellingen), dan wel na afloop van het subsidietijdvak, wordt vastgesteld.

Toestemmingsvereiste bepaalde handelingen

De toepassing van **artikel 4:71 Awb** hebben we rechtstreeks geregeld in onze Asv. Als wij een boekjaarsubsidie aan je hebben verstrekt, geldt op grond van artikel 5.1, tweede lid Asv dat je **toestemming** van ons nodig hebt voor de handelingen die staan genoemd in artikel 4:71 Awb. Het gaat in artikel 4:71 Awb om de **volgende handelingen** van de subsidie-ontvanger:

- a. *het oprichten van dan wel deelnemen in een rechtspersoon;*
- b. *het wijzigen van de statuten;*
- c. *het in eigendom verwerven, het vervreemden of het bezwaren van registergoederen, indien zij mede zijn verworven door middel van de subsidiegelden, dan wel de lasten daarvoor mede worden bekostigd uit de subsidiegelden;*
- d. *het aangaan en beëindigen van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding of bezwaring van registergoederen of tot huur, verhuur of pacht daarvan, indien deze goederen geheel of gedeeltelijk zijn verworven door middel van de subsidie dan wel de uitgaven daarvoor mede zijn bekostigd uit de subsidie;*
- e. *het aangaan van kredietovereenkomsten en van overeenkomsten van geldlening;*
- f. *het aangaan van overeenkomsten waarbij de subsidie-ontvanger zich verbindt tot zekerheidsstelling met inbegrip van zekerheidsstelling voor schulden van derden of waarbij hij zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt of zich voor een derde sterk maakt;*
- g. *het vormen van fondsen en reserveringen;*
- h. *het vaststellen of wijzigen van tarieven voor door de subsidie-ontvanger in de gewone uitoefening van zijn gesubsidieerde activiteiten te verrichten prestaties;*
- i. *het ontbinden van de rechtspersoon;*
- j. *het doen van aangifte tot zijn faillissement of het aanvragen van zijn surséance van betaling.*

Het ligt niet altijd in de rede om van een subsidie-ontvanger te eisen dat voor al deze handelingen aan ons om toestemming wordt gevraagd. Er kan aanleiding zijn om de bepaling van artikel 4:71 Awb niet, of op onderdelen niet, van toepassing te verklaren. Als je toestemming nodig hebt van ons voor een bepaalde handeling, zullen wij binnen **vier weken** op een dergelijk verzoek beslissen. In het geval dat nodig is, kunnen wij de beslissing met vier weken verdagen. Het verlenen of weigeren van toestemming is een **besluit** in de zin van de Awb. Een verzoek tot toestemming kun je indienen middels het digitale meldingsformulier via het Subsidieportaal of per post met gebruikmaking van de PDF-versie van het meldingsformulier op onze website. Een verzoek om toestemming moet in ieder geval zo spoedig als mogelijk worden ingediend. Het achterwege laten van het vragen van toestemming kan nadelige gevolgen hebben voor de hoogte van het subsidiebedrag.

Reservevorming

Met betrekking tot eventuele reservevorming bij boekjaarsubsidies, hebben we in onze Asv een specifieke bepaling opgenomen. Het betreft artikel 5.4 waarin wij de mogelijkheid hebben opgenomen dat wij bij de subsidieverstrekking van een boekjaarsubsidie kunnen toestaan dat er voor een specifiek doel een reserve wordt gevormd. Voor het vormen van een reserve moet **expliciet toestemming** zijn gevraagd en het doel van deze reserve moet in het verzoek om de reserve te vormen zijn aangegeven.

In het tweede en derde lid van artikel 5.4 hebben wij de maximale omvang van de reservevorming beperkt. En in het vierde lid is – kortgezegd – aangegeven dat als de reserve te groot is geworden, we het meerdere in mindering kunnen brengen op het vast te stellen subsidiebedrag.

In onze regelgeving of de verleningsbeschikking kunnen wij ook bepalen dat artikel 4:72 Awb van toepassing is op een egaliseriereserve. En in dat geval geldt rechtstreeks de vergoedingsplicht uit het vijfde lid van artikel 4:72 Awb in plaats van de vergoedingsplicht uit artikel 3.5 Asv juncto artikel 4:41 Awb.

Belangrijke aandachtspunten boekjaarsubsidie:

- Afdeling 4.2.8 van de Awb is van toepassing op boekjaarsubsidies vanaf € 125.000,00, tenzij wij anders bepalen. In de verleningsbeschikking staat aangegeven in hoeverre afdeling 4.2.8 van toepassing is.

- Bij de verlening van een boekjaarsubsidie voor één boekjaar moet je binnen 26 weken na afloop van het boekjaar een verzoek tot vaststelling hebben ingediend.
- Bij de verlening van een meerjarige boekjaarsubsidie staat in de verleningsbeschikking aangegeven of de subsidie jaarlijks (via deelvaststellingen), dan wel na afloop van het subsidietijdvak, wordt vastgesteld. Hierbij staat dan ook aangegeven of je tussentijds een aanvraag tot vaststelling moet indienen of dat wij tussentijds de subsidie ambtshalve vaststellen (via deelvaststellingen) aan de hand van jouw periodieke gegevens.
- Voor de handelingen genoemd in artikel 4:71 Awb heb je toestemming nodig van ons, tenzij wij anders bepalen (bijvoorbeeld slechts voor een deel van de handelingen toestemming nodig). Ongeacht eventuele handelingen die vallen onder de toestemmingsvereiste, moet je een voorgenomen beëindiging van de activiteiten, ontbinding van de rechtspersoon of wijziging van de statuten (vorm en het doel van de rechtspersoon of de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur), in ieder geval altijd aan ons melden (zie meldingsplicht).
- Indien wij jou hebben toegestaan om een reserve te vormen, geldt hierbij hetgeen in artikel 5.4 Asv staat vermeld.

C. Verplichtingen van de subsidie-ontvanger na de uitvoering van de subsidiabele activiteiten

Indienen verzoek tot vaststelling

De hoofdregel is dat je **verplicht** bent om – na afloop van de activiteiten of het tijdvak waarvoor de subsidie is verleend – een verzoek tot vaststelling bij ons in te dienen. Je ontvangt dan eerst een verleningsbeschikking en tot slot – na beoordeling van het verzoek tot vaststelling – ontvang je van ons een vaststellingsbeschikking (dus minimaal twee beschikkingen).

Het kan zijn dat de subsidie direct is vastgesteld of dat wij in de verleningsbeschikking aangeven dat de subsidie door ons ambtshalve wordt vastgesteld. In deze beide gevallen hoef je geen verzoek tot vaststelling in te dienen. In het algemeen gaat het om subsidies lager dan € 25.000,00 die ambtshalve of direct worden vastgesteld.

Ambtshalve vaststelling

Het is mogelijk dat wij in de verleningsbeschikking hebben aangegeven, dat wij de subsidie na de subsidiabele periode ambtshalve vaststellen. Je ontvangt dan binnen 13 weken na afloop van de periode waarbinnen de activiteiten moeten zijn uitgevoerd (**automatisch**) van ons een vaststellingsbeschikking. De genoemde termijn van 13 weken kan langer zijn als jouw subsidie in de **steekproef** valt. Eventuele **wijzigingen** ben je verplicht om aan ons te melden. Naar aanleiding van een wijzigingsverzoek (looptijdverlenging) kan de subsidiabele periode mogelijk zijn verschoven.

Directe vaststelling

Bij een directe vaststelling ontvang je een vaststellingsbeschikking die ook meteen de verleningsbeschikking is (één beschikking). In principe is hiermee de besluitvorming afgerond. Het direct vaststellen is voorbehouden voor subsidies waarbij de activiteiten al zijn uitgevoerd of zekerheid bestaat dat de activiteiten op korte termijn zullen worden uitgevoerd.

Bij een subsidie die direct is vastgesteld, kunnen wij alleen in de situaties zoals beschreven in artikel 4:49 Awb de subsidievaststelling intrekken of ten nadele van de subsidie-ontvanger wijzigen.

- ➔ **Als jouw subsidie door ons ambtshalve wordt vastgesteld of direct is vastgesteld, staat dit duidelijk aangegeven in de beschikking.** Er staat in die gevallen dan ook niet aangegeven dat je verplicht bent om een verzoek tot vaststelling in te dienen voor een bepaalde datum.

Let op: Als je wel verplicht bent om een verzoek tot vaststelling in te dienen en wij vervolgens – na een geboden herstelkans – geen verzoek tot vaststelling van je ontvangen, zullen wij de subsidie ook ambtshalve vaststellen. De ambtshalve vaststelling zal dan plaatsvinden op basis van de bij ons aanwezige informatie. Een ambtshalve vaststelling leidt dan meestal tot een vaststelling op nihil. Dit betreft een andere situatie van ambtshalve vaststelling dan hiervoor is beschreven.

Indieningstermijnen vaststelling

Voor subsidies, die niet direct zijn vastgesteld of ambtshalve worden vastgesteld, gelden voor de subsidie-ontvanger de volgende indieningstermijnen:

- **Boekjaarsubsidies:**
Uiterlijk 26 weken **na afloop van het boekjaar** moet een aanvraag tot vaststelling worden ingediend. Zie artikel 4.4, tweede lid, Asv. Bij de verlening van een boekjaarsubsidie voor **meerdere** boekjaren, staat in de verleningsbeschikking aangegeven of de subsidie jaarlijks (via deelvaststellingen), dan wel na afloop van het subsidietijdvak, wordt vastgesteld. Hierbij staat dan ook aangegeven of je tussentijds een aanvraag tot vaststelling moet indienen of dat wij tussentijds de subsidie ambtshalve vaststellen (via deelvaststellingen) aan de hand van jouw periodieke gegevens.
- **Projectsubsidies:**
Uiterlijk 26 weken na de datum waarop de activiteit op grond van de subsidiebeschikking moet zijn uitgevoerd moet een aanvraag tot vaststelling worden ingediend. Mochten de activiteiten eerder afgerond zijn, dan moet binnen 26 weken na afronding van de activiteiten een aanvraag tot vaststelling worden ingediend. Zie artikel 4.4, eerste lid, Asv.
- **Incidentele subsidies:**
Uiterlijk 26 weken na de datum waarop de activiteit op grond van de subsidiebeschikking moet zijn uitgevoerd moet een aanvraag tot vaststelling worden ingediend. Mochten de activiteiten eerder afgerond zijn, dan moet binnen 26 weken na afronding van de activiteiten een aanvraag tot vaststelling worden ingediend. Zie artikel 4.4, eerste lid, Asv.

In de subsidieregelingen kunnen andere indieningstermijnen worden genoemd voor de aanvraag tot vaststelling. Als dat het geval is, wordt dit opgenomen in de verleningsbeschikking.

Wijze van verantwoording bij vaststelling

Voor subsidies vanaf **€ 25.000,00 tot € 125.000,00** geldt in veel gevallen een beperkte verantwoordingsplicht, dat wil zeggen dat je ter verantwoording in principe alleen een inhoudelijk verslag en beknopt financieel verslag (zonder verklaring van accountant) moet aanleveren.

Bij subsidies **vanaf € 125.000,00** geldt in veel gevallen dat je ter verantwoording een inhoudelijk verslag en een separaat financieel verslag voorzien van een accountantsproduct moet aanleveren. Het gaat hierbij om een controleverklaring van een accountant en geen ander accountantsproduct, tenzij wij hiervan in nadere regels hebben afge- weken en vragen om een ander accountantsproduct of andere specifieke gegevens en stukken waarmee de rechtmatigheid van het financieel verslag kan worden vastgesteld. In sommige gevallen kan de financiële verantwoording ook plaatsvinden middels een jaarrekening die is voorzien van een controleverklaring van een accountant (integrale aanlevering). Wij wijzen erop dat het maximaal verleend subsidiebedrag **leidend** is bij de vraag of je een controleverklaring moet aanleveren en niet de hoogte van de daadwerkelijk gerealiseerde kosten. **Zie verder het Algemeen accountantsprotocol subsidies Zuid-Holland.**

Inhoudelijk verslag

Uit het inhoudelijk verslag moet blijken in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan. In feite betreft dit het 'eindverslag' waarmee je verantwoording aflegt over de uitgevoerde activiteiten en het voldoen aan de verplichtingen. Het inhoudelijk verslag is in principe vormvrij. Het toevoegen van fotomateriaal kan raadzaam zijn.

Financieel verslag

Bij subsidies **vanaf € 25.000,00 tot € 125.000,00** volstaat in veel gevallen het indienen van een zogeheten 'beknopt' financieel verslag. Met 'beknopt' wordt bedoeld dat het financieel verslag overeenkomstig de opzet van de ingediende begroting kan worden opgesteld. Het is voldoende om de totaalbedragen van de afzonderlijke posten uit de begroting te vermelden, met een toelichting ten aanzien van eventuele aanmerkelijke verschillen.

Bij subsidies **vanaf € 125.000,00** moet een financieel verslag worden ingediend. Dit financieel verslag moet gedetailleerd vermelden wat de daadwerkelijke uitgaven en inkomsten met betrekking tot de subsidiabele activiteiten zijn. In het verslag vermeld je alle afzonderlijke facturen en factuurbedragen en – indien subsidiabel – geef je een volledig overzicht van gemaakte interne uren en bijbehorende uurtarieven. Eventuele aanmerkelijke verschillen die ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn ontstaan moeten ook worden toegelicht.

Op grond van artikel 5.1, derde lid Asv geldt bij een **boekjaarsubsidie** in beginsel artikel 4:76 Awb als de subsidie-ontvanger zijn inkomsten in overwegende mate ontleent aan subsidies, tenzij wij in de verleningsbeschikking anders hebben bepaald. Artikel 4:76 Awb bevat een specifieke instructie voor de inhoud van het financieel verslag bij boekjaarsubsidies aan instellingen die volledig met subsidie worden gefinancierd.

➔ **Welke gegevens u ter verantwoording bij de vaststelling moet aanleveren, staat altijd vermeld in de verleningsbeschikking.** Dit kunnen meer of andere gegevens zijn dan hiervoor is genoemd.

Met de vaststellingsbeschikking wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld. In beginsel stellen wij die subsidie **overeenkomstig** de subsidieverlening vast. Bij kleinere subsidiebedragen tot € 25.000,00 gaat het veelal om een **vast bedrag** (lump sum) voor een vooraf bepaalde activiteit. In andere gevallen is de vaststelling van het subsidiebedrag afhankelijk van de **werkelijke kosten** van de subsidiabele activiteiten en dat kan dus lager zijn dan het verleende maximale subsidiebedrag.

Lagere vaststelling of intrekking

Daarnaast kunnen er redenen bestaan om de subsidie lager vast te stellen. Het gaat daarbij om de gevallen als bedoeld in artikel 4:46, tweede lid, Awb. Bijvoorbeeld als de activiteiten niet of niet geheel hebben plaatsgevonden of je niet hebt voldaan aan de subsidieverplichtingen.

Zolang een subsidie niet is vastgesteld, kunnen wij in de gevallen als bedoeld in artikel 4:48 Awb, de subsidieverlening intrekken of ten nadele van de subsidie-ontvanger wijzigen. Als wij ons bedenken, en bij nader inzien toch geen subsidie willen of kunnen verstrekken, geldt hierbij artikel 4:50 Awb.

Ook na vaststelling van de subsidie bestaat er, in de gevallen als bedoeld in artikel 4:49 Awb, aanleiding om de vaststellingsbeschikking in te trekken of ten nadele van de subsidie-ontvanger te wijzigen.

Onverschuldigd betaalde subsidiebedragen en voorschotbedragen kunnen in de genoemde gevallen worden teruggevorderd. Als je feiten en omstandigheden, die hebben geleid tot een lagere vaststelling, niet direct schriftelijk hebt gemeld, wordt de subsidie **extra verlaagd** met drie procent van het bedrag van de verlaging. [Zie verder de Beleidsregel toezicht en handhaving subsidieverstreking Zuid-Holland.](#)

Belangrijke aandachtspunten vaststelling

- Zorg dat je weet **of en wanneer** je een verzoek tot vaststelling moet indienen. Als je verplicht bent om een verzoek tot vaststelling in te dienen, is het belangrijk dat je dit tijdig indient.
- Zorg dat je weet **welke gegevens** je ter verantwoording bij de vaststelling moet indienen. Je bent verplicht om alle informatie aan te leveren die in het kader van het gehele proces van subsidieverstreking nodig is.
- Wij zullen de subsidie nooit hoger vaststellen dan het maximale subsidiebedrag dat wij in de verleningsbeschikking hebben vermeld. Als uit de verantwoording blijkt dat de kosten hoger zijn uitgevallen, zullen wij het subsidiebedrag niet naar boven bijstellen.

- Eventuele uitbetaalde voorschotbedragen worden verrekend met het vastgestelde subsidiebedrag. Als wij de subsidie op een lager bedrag vaststellen dan reeds aan voorschotbedragen is uitbetaald, zullen wij het verschil bij u terugvorderen.

Instandhouding en rechtstoestand

Op grond van artikel 3.1, eerste lid, onder b, Asv ben je verplicht om de activiteiten die met de subsidie tot stand zijn gekomen, gedurende een termijn van **5 jaar na vaststelling**, in stand te houden. Dit betekent dat je deugdelijk beheer en onderhoud moet voeren en de activiteit geen belangrijke wijzigingen mag ondergaan die raken aan de aard of uitvoeringsvoorwaarden van de activiteit. Ook mag de **rechtstoestand** van roerende en onroerende zaken die met onze subsidie tot stand zijn gebracht, gedurende dezelfde termijn van 5 jaar na vaststelling, niet worden gewijzigd. Dit betekent dat je die zaken niet mag vervreemden, verhuren of met hypotheekrecht of andere zakelijke rechten mag bezwaren en ook niet geheel of gedeeltelijk aan de in aanvraag omschreven bestemming mag onttrekken. Het doel van deze verplichtingen is om ervoor te zorgen dat onze subsidies doeltreffend zijn en een duurzaam effect sorteren.

In kader van deze verplichting kunnen wij – ongeacht de hoogte van het subsidiebedrag – steekproefsgewijs een controle uitvoeren.

Als blijkt dat niet is voldaan aan deze verplichtingen, hebben wij op grond van artikel 4:49 Awb de mogelijkheid om de **subsidievaststelling in te trekken of ten nadele van de subsidie-ontvanger te wijzigen**. Dit kan dan leiden tot een terugvordering. In dit verband wijzen wij ook op artikel 3.5 Asv en artikel 4:41 Awb. Op grond van artikel 3.5 Asv geldt voor jou, in de gevallen zoals genoemd in artikel 4:41 Awb, een **vergoedingsplicht** als het verstrekken van de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming. In dat geval ontvang je van ons een beschikking waarin wij de hoogte van de vergoeding vaststellen die aan je ons moet betalen.

Ontheffing

Als je door bepaalde omstandigheden niet of niet meer kunt voldoen aan beide verplichtingen, dan kun je een gemotiveerd schriftelijk verzoek tot ontheffing bij ons indienen (bij voorkeur via een meldingsformulier in het Subsidieportaal of eventueel schriftelijk per post). Wij kunnen je ook ambtshalve ontheffing verlenen van deze verplichtingen, bijvoorbeeld als de activiteiten naar hun aard bezien niet geschikt zijn om in stand te houden.

Verplichtingen bij vermogensvorming

In artikel 3.5 Asv is bepaald dat voor zover het verstrekken van subsidie heeft geleid tot vermogensvorming, **in de gevallen als bedoeld in artikel 4:41, tweede lid van de Awb**, je aan ons een vergoeding bent verschuldigd. Verder hebben we in het genoemde artikel 3.5 Asv aangegeven hoe de hoogte van de vergoeding wordt bepaald.

Het gaat in artikel 4:41, tweede lid, Awb om de volgende situaties:

- a. de subsidie-ontvanger voor de gesubsidieerde activiteiten gebruikte of bestemde goederen vervreemdt of bezwaart of de bestemming daarvan wijzigt;
- b. de subsidie-ontvanger een schadevergoeding ontvangt voor verlies of beschadiging van voor de gesubsidieerde activiteiten gebruikte of bestemde goederen;
- c. de gesubsidieerde activiteiten geheel of gedeeltelijk worden beëindigd;
- d. de subsidieverlening of de subsidievaststelling wordt ingetrokken of de subsidie wordt beëindigd, of
- e. de rechtspersoon die de subsidie ontving wordt ontbonden.

De vergoeding wordt vastgesteld binnen één jaar nadat wij op de hoogte zijn gekomen of konden zijn van de gebeurtenis die het recht op vergoeding deed ontstaan, maar in ieder geval binnen vijf jaren na de bekendmaking van de laatste beschikking tot subsidievaststelling. Je ontvangt dan van ons een beschikking waarin wij de hoogte van de vergoeding vaststellen, die aan je ons moet betalen. De vergoedingsplicht ontstaat slechts indien er een causaal verband bestaat tussen de subsidieverlening en de vermogensvorming. Er moet een vermogenstoename hebben plaatsgevonden, waarvan vaststaat dat deze niet zou hebben plaatsgevonden indien de subsidie niet zou zijn verleend.

Bij onderdeel a van het tweede lid van artikel 4:41 gaat het bijvoorbeeld om de situatie dat met behulp van onze subsidie een pand in eigendom is verkregen en dat enkele jaren later wordt verkocht. Of bijvoorbeeld als met behulp van subsidie kostbare apparatuur is aangeschaft. Als een vervreemding, bezwaring of wijziging van de bestemming dan heeft geleid tot vermogensvorming is het redelijk dat dit vermogensvoordeel geheel of gedeeltelijk ten goede komt aan de subsidiegever. Onderdeel b ziet op het ontvangen van een schadevergoeding voor verlies of beschadiging van dergelijke goederen. Uiteraard kan dan alleen een vergoeding worden verlangd, indien het ontvangen van de schadevergoeding ook inderdaad heeft geleid tot vermogensvorming. Dit kan zich voordoen, wanneer de bij wijze van schadevergoeding ontvangen gelden niet worden gebruikt voor vervanging van de verloren gegane of beschadigde goederen. De onderdelen c, d en e zijn gevallen waarbij de subsidieverhouding tot een einde komt en onze financiële relatie met jou als subsidie-ontvanger moet worden afgewikkeld. In het kader van die afwikkeling kan dan ook worden vastgesteld, of en zo ja, in hoeverre de subsidie heeft geleid tot vermogensvorming en of daarvoor een vergoedingsplicht moet worden opgelegd.

D. Toezicht en naleving subsidieverstreking

Handhaving

Ter voorkoming en bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en andere vormen van ernstige onregelmatigheden betreffende subsidies, wordt een actief en consistent handhavingsbeleid gevoerd. **Zie verder de Beleidsregel toezicht en handhaving subsidieverstreking Zuid-Holland.**

Het is belangrijk dat je ervan bewust bent dat als jij je niet houdt aan de verplichtingen, dit nadelige gevolgen kan hebben. Als jij je niet aan de verplichtingen houdt, kan de subsidiebeschikking worden **ingetrokken of lager of op nihil worden vastgesteld**. Dit heeft tot gevolg dat onverschuldigd betaalde subsidiebedragen en voorschotbedragen worden teruggevorderd. Dat is een situatie die wij graag willen voorkomen en om deze reden hebben wij de belangrijkste algemene verplichtingen in dit document beschreven.

Administratieve sanctie

Onderdeel van het handhavingsbeleid is het toepassen van een korting (administratieve sanctie) als je feiten en omstandigheden, die hebben geleid tot een lagere vaststelling, niet direct schriftelijk hebt gemeld. Het gaat dus om de situatie dat sprake is van zowel een lagere vaststelling, als het schenden van de meldingsplicht. De extra verlaging bedraagt **drie procent** van het bedrag van de verlaging.²

Onregelmatighedenregister

Als je feiten en omstandigheden, die invloed hebben op de hoogte van het verleende subsidiebedrag met meer dan 50%, niet tijdig hebt gemeld, dan word je opgenomen in het provinciale onregelmatighedenregister. De gegevens blijven vanaf het moment van registratie voor een periode van 3 jaar in het register opgenomen. Ook wordt een subsidie-ontvanger in het register opgenomen als we aangifte hebben gedaan bij het Openbaar Ministerie vanwege vermoedens van strafbare feiten, of als de subsidie is geweigerd of ingetrokken op grond van artikel 3 van de Wet Bibob.

Opname in het register kan aanleiding geven tot het preventief weigeren van nieuwe subsidie-aanvragen, het opleggen van extra rapportageverplichtingen of controles en het aanpassen van de bevoorschotting bij een nieuwe subsidie. Het preventief weigeren van een aanvraag is trouwens een zeer zeldzame situatie en hiervan is alleen sprake bij ernstige onregelmatigheden. In veel gevallen kan worden volstaan met minder vergaande maatregelen of kunnen maatregelen zelfs achterwege worden gelaten. Afhankelijk van de aard en frequentie van de onregelmatigheden wordt telkens bekeken wat hierbij passend is.

Het register voldoet aan de voorwaarden van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en Uitvoeringswet AVG (UAVG) en is niet openbaar. Het onregelmatighedenregister is aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

² Zie het rekenvoorbeeld in de toelichting van de Beleidsregel toezicht en handhaving subsidieverstreking Zuid-Holland.

Steekproefsgewijze controles

Voor subsidies tot € 125.000 (en die niet direct zijn vastgesteld), geldt dat wij een steekproefsgewijze controle kunnen uitvoeren. De steekproef bij subsidies **tot € 25.000,00** is gericht op controle van het uitvoeren van de activiteiten. Bij subsidies **vanaf € 25.000,00 tot € 125.000,00** wordt een steekproef uitgevoerd die is gericht op het controleren van de juistheid van het beknopt financieel verslag. In dat kader kan worden verzocht om alle urenlijsten, facturen en eventuele betaalbewijzen aan te leveren, die aan het beknopt financieel verslag ten grondslag zijn gelegd.

Verder kunnen wij – ongeacht de hoogte van het subsidiebedrag – steekproefsgewijs een controle uitvoeren naar het voldoen aan de verplichting tot instandhouding en het niet wijzigen van de rechtstoestand.

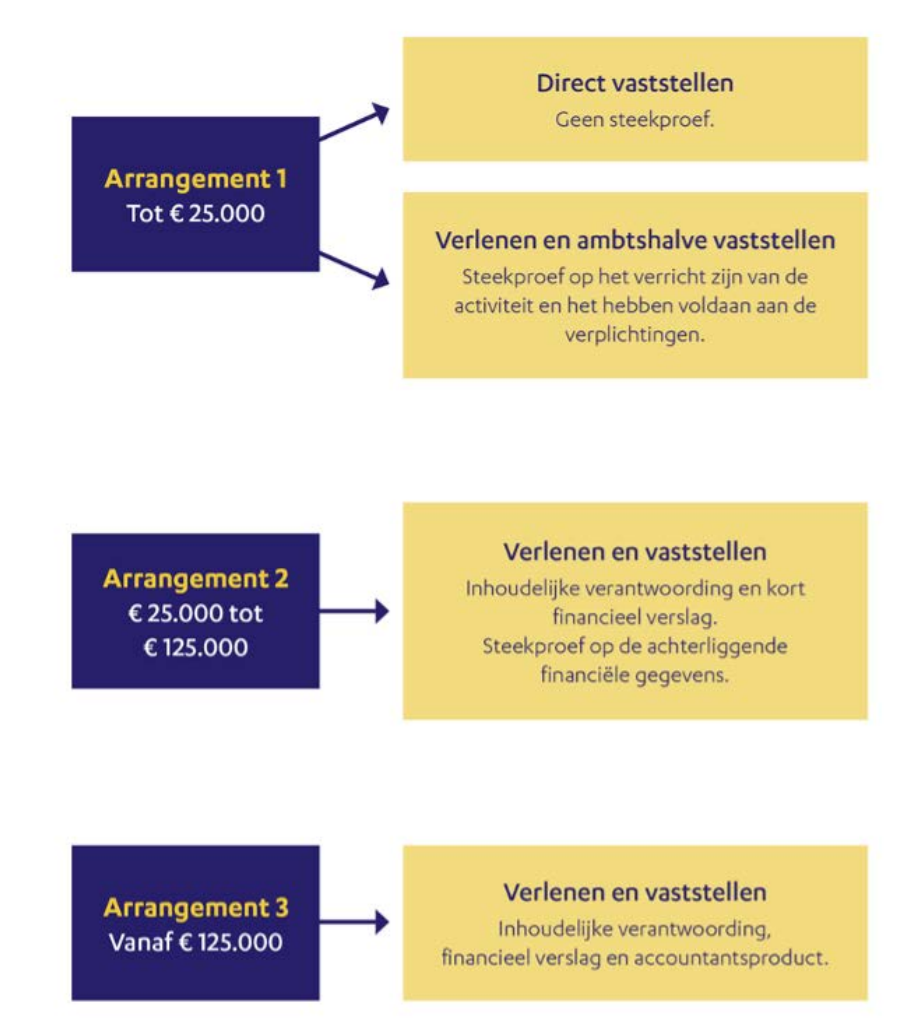
In beginsel worden de steekproeven a-select uitgevoerd, maar als daartoe aanleiding bestaat is ook een selecte steekproef mogelijk. Je wordt geïnformeerd als je in de steekproef valt. Er zal verzocht worden om gegevens aan te leveren over de activiteiten, de uitvoerperiode en eventuele andere bijzonderheden. Als het nodig wordt geacht kan, in plaats van een administratieve controle van de gegevens, ook een fysieke controle ter plaatse worden uitgevoerd. Over de uitkomst van de steekproef krijg je van ons bericht. Dit bericht kan een intrekking van de subsidie, gewijzigde subsidieverlening, gewijzigde subsidievaststelling of een vaststelling op nihil inhouden, als de steekproef hiertoe aanleiding geeft. Ook kan de subsidie lager worden vastgesteld door het opleggen van een extra korting (administratieve sanctie) als blijkt dat je niet (tijdig) hebt voldaan aan de meldingsplicht. In veel gevallen blijkt gelukkig uit de steekproeven dat de subsidie-ontvangers zich aan de verplichtingen hebben gehouden en de activiteiten volgens plan hebben uitgevoerd.

Medewerking controle en verstrekken gegevens

Op grond van artikel 6.2 Asv ben je verplicht om mee te werken aan een door of namens ons gevorderde controle van de administratie of een ander onderzoek naar gegevens die in het kader van de subsidieverstrekking van belang kunnen worden geacht. In aanvulling op de genoemde steekproeven, kunnen we een controle ook uitvoeren naar aanleiding van een melding of anderszins verkregen informatie, dan wel met het oog op het verkrijgen van gegevens die voor een juiste subsidieverstrekking van belang zijn.

Je bent verplicht om inzage te geven in jouw administratie en inlichtingen te verstrekken die voor de beoordeling van de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de besteding van de subsidie van belang kunnen zijn.

Bijlage 1 Schematische weergave drie arrangementen:

Noot: Bovenstaande schema betreft de standardsituatie. In de praktijk kan hiervan worden afgeweken.